

(สำเนา)
เลขรับ ๓๘/๒๕๖๔ วันที่ ๑๖ มิ.ย. ๒๕๖๔
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ข้าพเจ้ากับคณะ ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... พร้อมด้วย
บันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ มาเพื่อได้โปรดนำเสนอ
สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณา
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) วิรัช พันธุมะผล ผู้เสนอ
(นายวิรัช พันธุมะผล)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

(ลงชื่อ) จิตินันท์ แสงนาค ผู้เสนอ (ลงชื่อ) สอนอง เทพอักษรณรงค์ ผู้เสนอ
(นายจิตินันท์ แสงนาค) (นายสอนอง เทพอักษรณรงค์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

(ลงชื่อ) สำลี รักสุทธี ผู้เสนอ (ลงชื่อ) มานพ ศรีผึ้ง ผู้เสนอ
(นายสำลี รักสุทธี) (นายมานพ ศรีผึ้ง)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

(ลงชื่อ) ไตรเทพ งามกมล ผู้เสนอ (ลงชื่อ) สวาป เผ่าประทาน ผู้เสนอ
(นายไตรเทพ งามกมล) (นายสวาป เผ่าประทาน)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

(ลงชื่อ) กฤติเดช สันติวิระกุล ผู้เสนอ (ลงชื่อ) เพชรดาว โต๊ะมีนา ผู้เสนอ
(นายกฤติเดช สันติวิระกุล) (นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

(ลงชื่อ) วิสิทธิ์ พิทยาภรณ์ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) เกียรติ เหลืองขจรวิทย์ ผู้เสนอ
(นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์) (นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

(โปรดพลิก)

(ลงชื่อ) เอกการ ชื่อทรงธรรม (นายเอกการ ชื่อทรงธรรม) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พันเอก เศรษฐพงศ์ มะลิสวรรณ (เศรษฐพงศ์ มะลิสวรรณ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) เจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์ (นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ภราดร ปริศนานันทกุล (นายภราดร ปริศนานันทกุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) มณฑล โพธิ์คาย (นายมณฑล โพธิ์คาย) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ (นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) อติพงษ์ รุติพิทยา (นายอติพงษ์ รุติพิทยา) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ยศวัฒน์ มาไพศาลสิน (นายยศวัฒน์ มาไพศาลสิน) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) สุรศักดิ์ พันธุ์เจริญวรกุล (นายสุรศักดิ์ พันธุ์เจริญวรกุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ปกรณ์ มุ่งเจริญพร (นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) มารุต มัสยวาณิช (นายมารุต มัสยวาณิช) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สมเจตน์ ลิ้มปะพันธ์ (นายสมเจตน์ ลิ้มปะพันธ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ชาดา ไทยเศรษฐ์ (นายชาดา ไทยเศรษฐ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สฤณี บุตรเนียร (นายสฤณี บุตรเนียร) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) โชติพัฒน์ เตชะโสภณมณี (นายโชติพัฒน์ เตชะโสภณมณี) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) คงกฤษ ฉัตรมาลีรัตน์ (นายคงกฤษ ฉัตรมาลีรัตน์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) กิตติชัย เรืองสวัสดิ์ (นายกิตติชัย เรืองสวัสดิ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) มัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช (นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) สฤณีพงษ์ เกี่ยวข้อง (นายสฤณีพงษ์ เกี่ยวข้อง) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย	ผู้เสนอ		

สำเนาถูกต้อง

(นายสมิทธิชัย จันทรเพ็ญ)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานระเบียบวาระ
สำนักการประชุม

ณัฐรา พิมพ์
ตรวจทาน
ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยกำหนดให้สิทธิแก่ผู้ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ ที่ได้ยึดถือ ครอบครอง ทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่าหรือเป็นป่าเสื่อมโทรม หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการทำลายป่าสงวนแห่งชาติซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่าหรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และไม่เป็นป่าที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื้อที่ไม่เกินยี่สิบห้าไร่ เพื่อยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ก่อนหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้บังคับ สามารถยื่นคำขอต่อผู้บริหารท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่เพื่อขอหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน หนังสือรับรองการยึดถือและทำประโยชน์ไม่สามารถโอนให้ผู้อื่นได้ เว้นแต่ตกทอดให้กับทายาทโดยธรรม (เพิ่มมาตรา ๑๔/๑ และมาตรา ๑๔/๒) และกำหนดให้ผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ แต่สามารถยื่นคำขอได้ตามมาตรา ๑๔/๑ ไม่มีความผิดและไม่ต้องรับโทษตามมาตรา ๓๑ (เพิ่มมาตรา ๓๑/๑)

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีกับประชาชนผู้เข้าทำการยึดถือครอบครองที่ดินที่ได้ยึดถือครอบครองและทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ ทั้งที่ประชาชนยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการประกอบอาชีพหรือเป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวมิได้มีสภาพเป็นป่าหรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และไม่เป็นป่าที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมแล้ว ควรช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีแต่ไม่เพียงพอเพื่อการดำรงชีพ และได้ยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่ก่อนหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สามารถประกอบอาชีพและอยู่อาศัยโดยไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดทางอาญา โดยกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจพิจารณาความเหมาะสมในการออกหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การจัดการป่าไม้เป็นไปเพื่อรักษาหรืออนุรักษ์ป่าไม้ให้มีประสิทธิภาพ และให้ประชาชนสามารถเข้ายึดถือหรือครอบครองป่าที่ไม่ใช่ป่าที่ควรอนุรักษ์ในจำนวนที่เหมาะสม ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนมีที่ดินในการประกอบอาชีพ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔/๑ และมาตรา ๑๔/๒ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

“มาตรา ๑๔/๑ ผู้ใดไม่มีที่ดินทำกินหรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ ได้ยึดถือครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เฝ้าป่า ทำไม้ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่าหรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และไม่เป็นป่าที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื้อที่ไม่เกินยี่สิบห้าไร่ เพื่อยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ก่อนหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้บังคับ สามารถยื่นคำขอต่อผู้บริหารท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่เพื่อขอหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้น

ให้ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุญาตตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ยื่นคำขอไม่มีที่ดินทำกินหรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่
- (๒) เป็นผู้ยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนที่ไม่มีสภาพเป็นป่าหรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และไม่เป็นป่าที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื้อที่ไม่เกินยี่สิบห้าไร่
- (๓) ผู้ยื่นคำขอได้ยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ก่อนหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๔) เหตุผลอื่น ๆ

การสั่งอนุญาตตามวรรคสอง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นสั่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำการรังวัดที่ดินที่ยื่นคำขอยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ แล้วออกหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์แก่ผู้ยื่นคำขอโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ โดยไม่เสียค่าธรรมเนียม

ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นมีคำสั่งไม่อนุญาต และผู้ยื่นคำขอไม่เห็นด้วย ผู้ยื่นคำขอมีสติอุทธรณ์ต่อสภาท้องถิ่นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งไม่อนุญาต คำสั่งของสภาท้องถิ่นให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๔/๒ ผู้ได้รับหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ตามมาตรา ๑๔/๑ มีสิทธิครอบครองที่ดินนั้นแต่ไม่สามารถโอนให้แก่ผู้อื่นได้ เว้นแต่ตกทอดให้แก่ทายาทโดยธรรม แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในการยื่นคำขอมีสติในที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยที่ดินหรือกฎหมายอื่น”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

“มาตรา ๓๑/๑ ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ แต่ถ้าเป็นการกระทำตามมาตรา ๑๔/๑ ผู้นั้นไม่มีความผิดและไม่ต้องรับโทษตามมาตรา ๓๑”

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีกับประชาชนผู้เข้าทำการยึดถือครอบครองที่ดินที่ได้ยึดถือครอบครองและทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ ทั้งที่ประชาชนยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการประกอบอาชีพหรือเป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวมิได้มีสภาพเป็นป่าหรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และไม่เป็นป่าที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมแล้ว ควรช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีแต่ไม่เพียงพอเพื่อการดำรงชีพ และได้ยึดถือครอบครองทำประโยชน์พื้นที่ก่อนหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สามารถประกอบอาชีพและอยู่อาศัยโดยไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดทางอาญา โดยกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจพิจารณาความเหมาะสมในการออกหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีสาระสำคัญดังนี้

๒.๑ กำหนดให้สิทธิแก่ผู้ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ ที่ได้ยึดถือครอบครอง ทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ในเขตป่าสงวนแห่งชาติซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่าหรือเป็นป่าเสื่อมโทรม หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการทำลายป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่าหรือเป็นป่าเสื่อมโทรม เนื้อที่ไม่เกินยี่สิบห้าไร่ เพื่อยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ก่อนหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้บังคับ สามารถยื่นคำขอต่อผู้บริหารท้องถิ่นที่บ้านที่ตั้งอยู่เพื่อขอหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้น หนังสือรับรองการยึดถือและทำประโยชน์ไม่สามารถโอนให้ผู้อื่นได้ เว้นแต่ตกทอดให้กับทายาทโดยธรรม (ร่างมาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๑๔/๑ และมาตรา ๑๔/๒)

๒.๒ กำหนดให้ผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ แต่การกระทำเป็นไปตามมาตรา ๑๔/๑ ไม่มีความผิดและไม่ต้องรับโทษตามมาตรา ๓๑ (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๓๑/๑)

๒.๓ กำหนดให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕)

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก
ร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
นายวิรัช พันธุมะผล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ

๑. ร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กฎหมายใหม่

แก้ไขเพิ่มเติม

ยกเลิก

๒. หลักการและเหตุผล

๒.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยกำหนดให้สิทธิแก่ผู้ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ ที่ได้ยึดถือ ครอบครอง ทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เฝ้าป่าทำไม้ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่าหรือเป็นป่าเสื่อมโทรม หรือกระทำการใดๆ อันเป็นการทำลายป่าสงวนแห่งชาติซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่าหรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และไม่เป็นที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมเนื้อที่ไม่เกินยี่สิบห้าไร่ เพื่อยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ก่อนหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้บังคับ สามารถยื่นคำขอต่อผู้บริหารท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่เพื่อขอหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน หนังสือรับรองการยึดถือและทำประโยชน์ไม่สามารถโอนให้ผู้อื่นได้ เว้นแต่ตกทอดให้กับทายาทโดยธรรม

๒.๒ เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีกับประชาชนผู้เข้าทำการยึดถือครอบครองที่ดินที่ได้ยึดถือครอบครองและทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถางเฝ้าป่า ทำไม้ หรือกระทำการใดๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ ทั้งที่ประชาชนยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการประกอบอาชีพหรือเป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวมิได้มีสภาพเป็นป่าหรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และไม่เป็นที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมแล้ว ควรช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีแต่ไม่เพียงพอเพื่อการดำรงชีพ และได้ยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่ก่อนหนึ่งปีก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สามารถประกอบอาชีพและอยู่อาศัยโดยถือว่าเป็นการกระทำความผิดอาญา โดยกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจพิจารณาความเหมาะสมในการออกหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายวิรัช พันธุมะผล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๑. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

โดยที่ปัจจุบันปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีกับประชาชนที่ยึดถือครอบครองที่ดินเพื่อทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวมิได้มีสภาพเป็นป่า หรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และไม่เป็นป่าที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หากได้ยึดถือครอบครอง และทำประโยชน์ก่อนหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สามารถประกอบอาชีพและอยู่อาศัยโดยไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดทางอาญา โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจพิจารณาความเหมาะสมในการออกหนังสือรับรองการยึดถือครอบครอง และทำประโยชน์ในที่ดิน นั้น

โดยกำหนดให้สิทธิแก่ผู้ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ ที่ได้ยึดถือ ครอบครอง ทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่า หรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และไม่เป็นป่าที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื้อที่ไม่เกินยี่สิบห้าไร่ เพื่อยึดถือครอบครอง และทำประโยชน์ก่อนหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ สามารถยื่นคำขอต่อผู้บริหารท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่ เพื่อขอหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน หนังสือรับรองดังกล่าวไม่สามารถโอนให้ผู้อื่นได้ เว้นแต่ตกทอดให้กับทายาทโดยธรรม

กำหนดให้ผู้ที่มีการฝ่าฝืนตามมาตรา ๑๔ แต่การกระทำเป็นไปตามมาตรา ๑๔/๑ ไม่มีความผิดและไม่ต้องรับโทษ ตามมาตรา ๓๑

๒. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ

- (๑) กระทรวงกลาโหม
- (๒) กระทรวงมหาดไทย
- (๓) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๔) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- (๕) กรมทรัพยากรธรณี
- (๖) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- (๗) ประชาชนทั่วไป

๓. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

๑) สมควรกำหนดให้ผู้ใดที่ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ ที่ได้ยึดถือ ครอบครอง ทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่า หรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และไม่เป็นป่าที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื้อที่ไม่เกินยี่สิบห้าไร่ เพื่อยึดถือครอบครอง และทำประโยชน์ก่อนหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ สามารถยื่นคำขอต่อผู้บริหารท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่ เพื่อขอหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือไม่

๒) สมควรกำหนดให้ผู้ที่ได้รับหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ตามมาตรา ๑๔/๑ มีสิทธิครอบครองที่ดินนั้น แต่ไม่สามารถโอนให้แก่ผู้อื่นได้ เว้นแต่ตกทอดแก่ทายาทโดยธรรม โดยไม่ตัดสิทธิผู้ยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ ยื่นคำขอในที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยที่ดิน หรือกฎหมายอื่น หรือไม่

๓) สมควรกำหนดให้บุคคลใดที่กระทำการตามมาตรา ๑๔/๑ ไม่มีความผิด และไม่ต้องรับโทษตามมาตรา ๓๑ หรือไม่

๔) สมควรกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำการรังวัดที่ดิน ที่ยื่นคำขอยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ โดยออกหนังสือรับรองดังกล่าวให้ผู้ยื่นคำขอโดยไม่ชักช้า และไม่เสียค่าธรรมเนียม หรือไม่

๔. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

๔.๑ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

ตั้งแต่วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ รวมระยะเวลา จำนวน ๑๑๒ วัน

๔.๒ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

๑) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

๒) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

- (๑) กระทรวงกลาโหม
- (๒) กระทรวงมหาดไทย
- (๓) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๔) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- (๕) กรมทรัพยากรธรณี
- (๖) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๕. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๕.๑ ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th จำนวน ๑ ราย

จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน ที่ได้แสดงความคิดเห็นมี จำนวน ๔ ราย

ประกอบด้วย

- (๑) กระทรวงกลาโหม
- (๒) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๓) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- (๔) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๕.๒ ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th และจากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง สรุปได้เป็นรายประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑. สมควรกำหนดให้ผู้ใดที่ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ ที่ได้ยึดถือครอบครอง ทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่า หรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และไม่เป็นป่าที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื้อที่ไม่เกินยี่สิบห้าไร่ เพื่อยึดถือครอบครอง และทำประโยชน์ก่อนหนึ่งปี ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ สามารถยื่นคำขอต่อผู้บริหารท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่ เพื่อขอหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือไม่

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เห็นด้วยกับการให้ผู้ใดที่ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีที่ดินไม่ถึงยี่สิบไร่ ได้ยึดถือ ครอบครอง ทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ในเขตป่าสงวน ซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่า หรือเป็นป่าเสื่อมโทรมฯ ไม่เกินยี่สิบไร่ เพื่อยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ก่อนหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ สามารถยื่นคำขอต่อผู้บริหารท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่ เพื่อขอหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน และให้ได้รับหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ ให้องค์ปกครองส่วนท้องถิ่นทำการรังวัดที่ดิน ที่ยื่นคำขอยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ โดยออกหนังสือรับรองดังกล่าวให้ผู้ยื่นคำขอยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ โดยออกหนังสือรับรองดังกล่าวให้ผู้ยื่น	- ไม่เห็นด้วย เนื่องจากพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีบทบัญญัติที่ให้สิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายไว้หลายประการ ได้แก่ สิทธิในการขอให้คณะกรรมการควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติประจำจังหวัด พิจารณากำหนดค่าทดแทนให้หากบุคคลมีสิทธิหรือได้ทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดป่าสงวนแห่งชาตินั้นใช้บังคับตามมาตรา ๑๒ ประกอบมาตรา ๑๓ สิทธิในการขออนุญาตทำประโยชน์และอยู่อาศัยต่อไปในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่เป็นป่าเสื่อมโทรมและรัฐมนตรีประกาศกำหนดเป็นเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติที่ได้ทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยอยู่แล้วนั้น แต่ไม่เกินยี่สิบไร่ต่อหนึ่งครอบครัว และมีกำหนดเวลาคราวละ

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>คำขอโดยไม่ชักช้าและไม่เสียค่าธรรมเนียมได้ (ประชาชน)</p> <p>- เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ทำให้เกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดินเขตป่าสงวนซึ่งไม่ใช่เขตที่ควรอนุรักษ์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ยังไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ อันเป็นการส่งเสริมให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น อีกทั้งมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการได้รับสิทธิในที่ดิน โดยไม่สามารถขายสิทธิในที่ดินที่ได้ครอบครองให้แก่บุคคลอื่นได้ เว้นแต่จะเป็ น ก ร ต ก ท อ ด แ ก่ ท า ย า ท โ ด ย ธ ร ร ม (กระทรวงกลาโหม)</p> <p>- เห็นด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เนื่องจากจะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกิน หรือผู้มีที่ดินแต่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต แต่ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำการตรวจสอบสภาพพื้นที่ว่าเข้าเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ (สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)</p>	<p>ไม่น้อยกว่าห้าปี แต่ไม่เกินสามสิบปี และสิทธิในการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์และอยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๖ ประกอบพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช)</p> <p>- เป็นกฎหมายที่ส่งเสริมให้มีการบุกรุกยึดถือครอบครองพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกรณีการให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการขออนุญาตเป็นการมุ่งประโยชน์เฉพาะท้องถิ่นของตน ไม่ได้มุ่งประโยชน์เพื่อส่วนรวมของประเทศเป็นหลัก จึงเห็นว่าไม่สมควรกำหนดให้ผู้ใดที่ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ ที่ได้ยึดถือ ครอบครอง ทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่า หรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และไม่เป็นป่าที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื้อที่ไม่เกินยี่สิบห้าไร่ เพื่อยึดถือครอบครอง และทำประโยชน์ก่อนหนึ่งปี ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ สามารถยื่นคำขอต่อผู้บริหารท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่ เพื่อขอหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้น (กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)</p>

ประเด็นที่ ๒. สมควรกำหนดให้ผู้ที่ได้รับหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ตามมาตรา ๑๔/๑ มีสิทธิครอบครองที่ดินนั้น แต่ไม่สามารถโอนให้แก่ผู้อื่นได้ เว้นแต่ตกทอดแก่ทายาทโดยธรรม โดยไม่ตัดสิทธิผู้ยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ ยื่นคำขอในที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยที่ดิน หรือกฎหมายอื่น หรือไม่

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>- เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ทำให้เกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดินเขตป่าสงวนซึ่งไม่ใช่เขตที่ควรอนุรักษ์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ยังไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ อันเป็นการส่งเสริมให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น อีกทั้งมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการได้รับสิทธิในที่ดิน โดยไม่สามารถขายสิทธิใน</p>	<p>- ไม่สมควรที่จะบัญญัติเพิ่มเติมให้ผู้ที่ได้รับหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ตามมาตรา ๑๔/๑ เนื่องจากสิทธิในการขออนุญาตทำประโยชน์และอยู่อาศัยต่อไปในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่เป็นป่าเสื่อมโทรมและรัฐมนตรีประกาศกำหนดเป็นเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ ที่ได้ทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยอยู่แล้วนั้น แต่ไม่เกินยี่สิบไร่ต่อหนึ่ง</p>

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>ที่ดินที่ได้ครอบครองให้แก่บุคคลอื่นได้ เว้นแต่จะเป็นการตกทอดแก่ทายาทโดยธรรม (กระทรวงกลาโหม)</p> <p>- เห็นด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เนื่องจากจะช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกิน หรือผู้มีที่ดินแต่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต แต่ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำการตรวจสอบสภาพพื้นที่ว่าเข้าเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ (สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)</p>	<p>ครอบครอง และมีกำหนดเวลาคราวละไม่น้อยกว่าห้าปี แต่ไม่เกินสามสิบปี และสิทธิในการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์และอยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๖ ประกอบพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช)</p> <p>- เป็นกฎหมายที่ส่งเสริมให้มีการบุกรุกยึดถือครอบครองพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกรณีการให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตเป็นการมุ่งประโยชน์เฉพาะท้องถิ่นของตน ไม่ได้มุ่งประโยชน์เพื่อส่วนรวมของประเทศเป็นหลัก จึงเห็นว่าไม่สมควรกำหนดให้ผู้ใดที่ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ ที่ได้ยึดถือ ครอบครอง ทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่า หรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และไม่ใช่อำนาจที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื้อที่ไม่เกินยี่สิบห้าไร่ เพื่อยึดถือครอบครอง และทำประโยชน์ก่อนหนึ่งปี ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ สามารถยื่นคำขอต่อผู้บริหารท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่ เพื่อขอหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้น (กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)</p>

ประเด็นที่ ๓. สมควรกำหนดให้บุคคลใดที่กระทำการตามมาตรา ๑๔/๑ ไม่มีความผิด และไม่ต้องรับโทษตามมาตรา ๓๑ หรือไม่

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>- เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ทำให้เกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดินเขตป่าสงวนซึ่งไม่ใช่เขตที่ควรอนุรักษ์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ยังไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ อันเป็นการส่งเสริมให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น อีกทั้งมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการได้รับสิทธิในที่ดิน โดยไม่สามารถขายสิทธิในที่ดินที่ได้ครอบครองให้แก่บุคคลอื่นได้ เว้นแต่จะ</p>	<p>- เป็นกฎหมายที่ส่งเสริมให้มีการบุกรุกยึดถือครอบครองพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกรณีการให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตเป็นการมุ่งประโยชน์เฉพาะท้องถิ่นของตน ไม่ได้มุ่งประโยชน์เพื่อส่วนรวมของประเทศเป็นหลัก จึงเห็นว่าไม่สมควรกำหนดให้ผู้ใดที่ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ ที่ได้ยึดถือ ครอบครอง ทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ ในเขตป่า</p>

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>เป็นการตกทอดแก่ทายาทโดยธรรม (กระทรวงกลาโหม)</p> <p>- เห็นด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เนื่องจากจะช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกิน หรือผู้มีที่ดินแต่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต แต่ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำการตรวจสอบสภาพพื้นที่ว่าเข้าเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ (สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)</p>	<p>สงวนแห่งชาติ ซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่า หรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และไม่เป็นป่าที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื้อที่ไม่เกินยี่สิบห้าไร่ เพื่อยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ก่อนหนึ่งปี ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ สามารถยื่นคำขอต่อผู้บริหารท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่ เพื่อขอหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้น (กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)</p>

ประเด็นที่ ๔. สมควรกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำการรังวัดที่ดิน ยื่นคำขอยึดถือครอบครอง และทำประโยชน์ โดยออกหนังสือรับรองดังกล่าวให้ผู้ยื่นคำขอโดยไม่ชักช้า และไม่เสียค่าธรรมเนียม หรือไม่

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>- เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ทำให้เกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดินเขตป่าสงวนซึ่งไม่ใช่เขตที่ควรอนุรักษ์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ยังไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ อันเป็นการส่งเสริมให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น อีกทั้งมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการได้รับสิทธิในที่ดิน โดยไม่สามารถขายสิทธิในที่ดินที่ได้ครอบครองให้แก่บุคคลอื่นได้ เว้นแต่จะเป็นการตกทอดแก่ทายาทโดยธรรม (กระทรวงกลาโหม)</p> <p>- เห็นด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เนื่องจากจะช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกิน หรือผู้มีที่ดินแต่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต แต่ควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำการตรวจสอบสภาพพื้นที่ว่าเข้าเงื่อนไขในการออกหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ (สำนักงาน</p>	<p>- ไม่สมควรกำหนดหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำการรังวัดที่ดิน ยื่นคำขอยึดถือครอบครอง และทำประโยชน์ โดยออกหนังสือรับรองดังกล่าวให้ผู้ยื่นคำขอโดยไม่ชักช้า และไม่เสียค่าธรรมเนียม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช)</p> <p>เป็นกฎหมายที่ส่งเสริมให้มีการบุกรุกยึดถือครอบครองพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกรณีการให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตเป็นการมุ่งประโยชน์เฉพาะท้องถิ่นของตน ไม่ได้มุ่งประโยชน์เพื่อส่วนรวมของประเทศเป็นหลัก จึงเห็นว่าไม่สมควรกำหนดให้ผู้ใดที่ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ ที่ได้ยึดถือ ครอบครอง ทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่า หรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และไม่เป็นป่าที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื้อที่ไม่เกินยี่สิบห้าไร่ เพื่อยึดถือครอบครอง และทำประโยชน์ก่อนหนึ่งปี ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ สามารถยื่นคำขอต่อผู้บริหารท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่ เพื่อขอหนังสือรับรอง</p>

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	การยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้น (กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

ส่วนที่ ๓ รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

กรณีเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีกับประชาชนผู้เข้าทำการยึดถือครอบครองที่ดินที่ได้ยึดถือครอบครองและทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถางเผาป่า ทำไม้ หรือกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ ทั้งที่ประชาชนยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการประกอบอาชีพหรือเป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวมิได้มีสภาพเป็นป่าหรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และไม่เป็นป่าที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมแล้ว ควรช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีแต่ไม่เพียงพอเพื่อการดำรงชีพ และได้ยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่ก่อนหนึ่งปีก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สามารถประกอบอาชีพและอยู่อาศัยโดยถือว่าเป็นการกระทำความผิดอาญา

๒. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๕๗ (๒) “รัฐต้องอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๗๒ รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(๑) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(๓) จัดให้มีมาตรการการกระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

เมื่อร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีผลใช้บังคับจะทำให้ประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ แต่ได้ยึดถือ ครอบครอง ทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดินฯ ในเขต

ป่าสงวนแห่งชาติซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่าหรือเป็นป่าเสื่อมโทรม หรือกระทำการใดๆ อันเป็นการทำลายป่าสงวนแห่งชาติซึ่งไม่มีสภาพเป็นป่าหรือป่าเสื่อมโทรม และไม่เป็นที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมเนื้อที่ไม่เกินยี่สิบห้าไร่ เพื่อยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ก่อนหนึ่งปี ก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ สามารถยื่นคำขอเพื่อขอหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน โดยหนังสือการรับรองการยึดถือและทำประโยชน์ไม่สามารถโอนให้ผู้อื่นได้ แต่ตกทอดให้ทายาทโดยธรรมได้ ทำให้ประชาชนมีที่ดินทำกินเพียงพอต่อการดำรงชีวิต และสามารถประกอบอาชีพและอยู่อาศัยโดยไม่ถือว่าเป็นความผิดทางอาญาด้วย

๔. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีความใกล้เคียงกับพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

๕. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมมีความมุ่งหมายเพื่อให้ความคุ้มครองและรักษาป่าอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา พื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งบุคคลใด เป็นการเฉพาะ จึงห้ามมิให้บุคคลใดยึดถือครอบครองหรือทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัย ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างหรือ ทำกิจกรรมที่เป็นการทำลาย หรือทำให้ป่าเสื่อมโทรม ซึ่งกรมป่าไม้มีกลไกในการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำกินในเขตป่าสงวนแห่งชาติในรูปแบบแปลงรวม โดยอนุญาตให้บุคคลเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัย ในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายของรัฐ ซึ่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว อาจเป็นการส่งเสริมให้เกิดการบุกรุกและยึดถือครอบครองพื้นที่ป่าสงวนเพิ่มขึ้น

๖. การกำหนดให้มีระบบอนุญาต อนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

มี ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งมีความใกล้ชิดและมีข้อมูลของประชาชนในพื้นที่ที่อำนาจออกหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

๗. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

มี ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

.....
.....
.....

๘. บทกำหนดโทษ

ไม่มี

โทษทางอาญา

โทษทางปกครอง

โทษปรับทางพินัย

โทษอุปกรณ์

เหตุผลและความจำเป็น

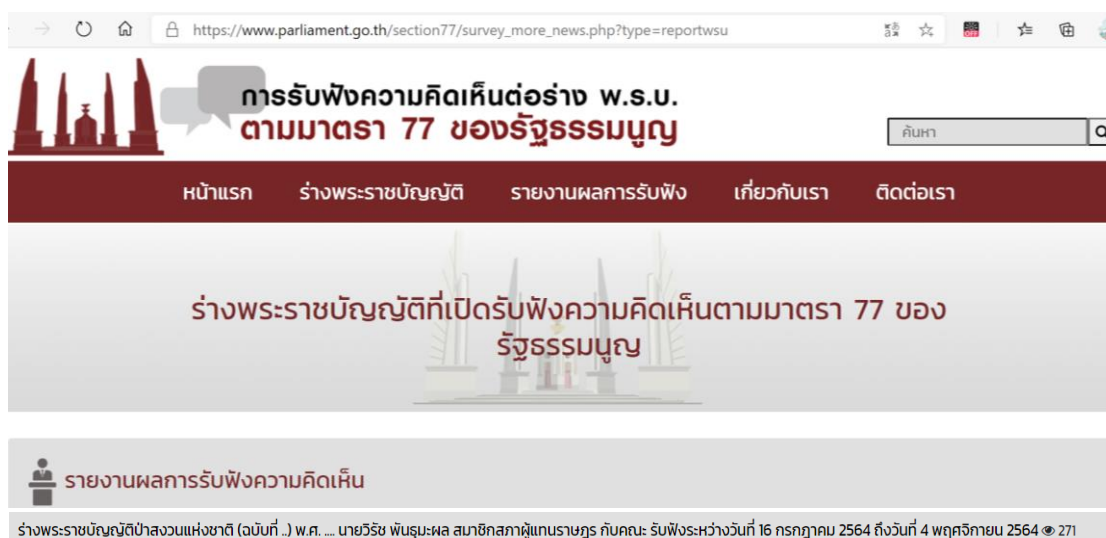
.....

.....

.....

ส่วนที่ ๔ การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ ทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร